

J E L E N K Ö R.

91. szám

Pest szerda november' 12kén

1834

Foglalát: Magyar- és Erdélyország (legújabb kir. leírás az erdélyi országos RRhöz; Pesten a' magy. tud. Társaságnak 3ik nyilvános ülése 's az újabban föltett jutalom-kérdések; Bars megyének új tisztikara; Maria-Dorottya gőzhajó; k. kam. tudósítás.) Spanyolország (kamarai vitatások; kir. decretumok, és hadi hírek.) Anglia (irlandi kath. papság határozata; új parlamentház építés; vallomások a' tüzről; az Edinburg-Review.) Törökország (Butenieff munkássága; orosz készülétek; Ali, a' szultán, és Druzok.) Brazília (tartományi új törvényhozás cikkjei.) Gabonár 's pénzkelet.

MAGYAR- és ERDÉLYORSZÁG.

Pozsonyban a' KK. és RRdek nov. 6kán tartott országos ülésekben az urbéri munkálat IV. cikkjének 5ik §szaig, „az urbéri szolgálatrul vagy szakmányrul“ haladtak.

Kolozsvárott, oct. utolsó napján tartott országos ülésben ideigleni gr. Nemes Ádám ur ő excija előadá főhg. Ferdinand kir. Fenségének a' KK. és RR. intézett levelét, melly mellé volt zárva ő es. kir. Felsőségének következő tartalmu kegyelmes kir. leírása:

Milly nehezen esik szívünknek, hogy minek-utána mi a' jelen országgyűlést az erdélyi nagy fejedelemségünk, 's ahoz visszacsatolt részekbeli KK. és RRnek legelőször is a' főbb és diplomatikai hivatalok betöltése, azután pedig kegy. kir. Előadásinkban érdeklétt, 's egyéb a' közjó épségére 's annak további kifejlésére irányzó, 's az országgyűlés tanácskozási alá tartozó tárgyak fölvétele végett hirdettük ki, az annak kezdetétől elmúlt négy hónap után is, még mind csak legelső kezdetében vagon, holott, míg a' dolgok az ősi szokás szerint folytanak, ennél rövidebb időszak is elég volt a' hazának közvetlen 's valódi javára szolgáló több törvény megalapítására, azt akarki is, ki azon őszinte akaratunkat, mellyel mi erdélyi nagy fejedelemségünk 's az ahoz visszacsatolt részek jogai 's törvényei ép fentartása, 's a' maradékokra szállítása iránt viseltetünk, 's annalfogva a' közjó elősegítésére nyílt jelen alkalmat becsülni tudja, ebéli önértéséből leginkább megítélheti. A' Statusok elnökjét, 's az ítélmestereket, kik szabad szavazással választattak, mihelyt azokat nekünk bemutaták, azonnal kegyesen megerősítettük 's ezen jussal, melly bennünket a' f. Leopold kötés levele szerint illet, akép éltünk, hogy a' KK. és RRket egyszersmind az iránt is bizonyosakká tettük, hogy mi minden ilyen k. kinevezésben mind a' bevett valások, mind pedig a' különböző nemzetek illő tekintetére kegyelmesen ügyelni fogunk; mellyekre nézve semmit bizonyosabban nem vártunk, mint azt, hogy ezek által a' hit, a' fenálló eskü-formák szerint letétetvén, a' KK. és RRdek a' Leopold kötés-levelének következő 8dik pontjaserint: „hogy t. i. annál nyugalmasabban maradjon fen a' különböző nemzetek helyzete, a' veszedelmes fortélyoskodások, 's az elsőbségre megvesztegetés által törekedő vágyak eltávoztassanak, 's a' közboldogság mint a' kormány legszentebb célja, 's a' köz igyekezet iránya mindnyajok szívébe egyenlő buzgó akarattal legyen gyökerezve“ — lelkesítve azonnal a' többi főbb 's diplomatikai hivatalra teendő vá-

lasztáshoz fogni, 's minden haladék nélkül azon igyekezni fognak, hogy mivel azon hatóság 's tekintetbeli jog, melly a' világos törvény által kiszabott rend 's mód szerint összegyűlt KK. és RRket illeti, akármelly más valami gyülekezet által sikeresen nem gyakoroltathatik, az országgyűlés pedig az 1791dik 11dik törvénycikkely nyilvánostartalma szerint is, a' kir. Kormányzásokból, kir. Táblából, Vármegyék, Vidékek, és Székelyszékek Főtiszteiből, kir. Hivatalosakból, továbbá Vármegyék, magyar Vidékek, székely és szász Székek 's Vidékek, nem különben taksás helyek neve alatt értetni szokott szabad kir. és mezővárosok Követéiből áll, — megnyervén a' választások iránt a' kir. helybenhagyást, a' jelen országgyűlés az ősi alkotmánnyal egyező teljes formában mennélőbb egy pótolhatóság ki, hogy a' melly előkelő tiszte ebben, a' dolgok törvényszerinti mérsékletére, 's a' Király és KKok haszna előmozdítására nézve, a' kir. Kormányzásoknak, ugymint az országgyűlés egyik valószínű részének vagon, az is tökéletesen teljesíthetessék. De ezen igazságos reményünknek is, melly nemcsak erdélyországi nagy Fejedelemségünk 's az ahoz visszacsatolt részek helyhatósági törvényeiben, hanem a' KK. és RRdek azon ismételt tulajdon kinyilatkoztatásában, mellyet azok egyszersmind ideigleni elnökök meghatározott hatósága iránt tettenek, bővebben felhozott okokban is, annál erősebben alapult, hogy önmagok is legelső gondjokat ezen dologra fordítandónak vallották, az által, 's még pedig onnan, a' honnan legkevesbé vartuk, új akadály támasztott, hogy noha a' mi kegyes kir. határozatunkban, mellyet ez iránt a' f. eszt. július 18kán kiadtunk, még távolról sem szolgáltatott a' törvényesen összegyűlt KK. és RRnek törvényes hatóságjok iránti aggodalomra valami valódi ok, — ennek hiu képzelményire olly tekinteteket használtak, mellyek az ottan kijelentett kegyelmes szándékink őszinteségével, 's az ezek iránt tartozó bizodalommal merőben ellenkeznek; — egyszersmind az elmék a' fenálló eskü-formák változtatására bíratának, 's azon szín alatt, mintha mi a' diplomatikai hivatalok hiányához magunk ragaszkodnánk, vagy az országgyűlési tárgyaknak a' megállapított 's eddig szokásban volt felvétel-módjától elállani kívánnánk, vagy végre azon sérelmekre, mellyek a' KK. és RRket közönségesen, v. különösen egy nemzetet, vagy községet, avagy egyes személyeket illetnek, a' mennyire t. i. az országgyűlési tárgyakhoz tartoznak, 's az 1791 eszt. 10dik törvénycikkelynél fogva, a' fenálló helyhatósági (municipalis) törvények, 's kegy. kir. biztosok szerint minden országgyűlésben annak utján 's idejében felevedők, orvoslást nyújtani nem a-

karnánk, hosszas panaszok vitattakat, sőt még azok, egyenesen az indulatok feltüzesítésére, 's a bizodalmatlanság magvának annál bizonyosabb következéssel leendő leendő elhíntésére alkalmaztatott szavaknak hozzá adásával, a' nép között el istersztettek. A' mi ezeket 's jelesen azon ujtást illeti, mellyet a' fenálló esküformákban tenni vala szándék, mi ugyan Kedveltségednek kegy. gon. l. közásunkat a' törvények 's erdélyországi nagy fejdelemségünk megerősített szokásai értelmében mult aug. 21kén megirtuk, szivünk őszintesége szerint nyilván kijelentvén, hogy az illetén változtatásnak, a' szükséges részeiben mindedig szükölködő országgyűlés jelen helyzetében, 's a' nélküli, hogy ahoz a' kir. helybenhagyás ne járuljon, helye nem lehet. A' mellyek a' mult időbeli példákól, 's a' törvény értelmében összegyűlve volt erdélyi nagy Fejdelemségünk 's az ahoz visszakapcsolt részek KK. 's RRnek irományaiól felhozatnak, a' mellett hogy a' jelen, nem egészen tökéletes állására az országgyűlésnek már csak ennél fogva sem alkalmaztathatók, azon kegy. kinyilatkoztatásunknak olly kevéssé vagynak ellenére, hogy épen azok által még bővebben megerősítették az, mi különben is nyilván tudva vagyon: hogy t. i. az 1742ben országosan összegyűlt KK. és RRdek mind azon megszólítása mellett az akkori kir. biztosnak, mellyre most hivatkozás tételik, az azonkor őszinteségéhez képest emlékezetjökben tartván azt, mi az 1695 eszt. országgyűlésből a' fels. Leopold által adatott kegy. utasítások iránt azok magasztalásával iratott, boldog emlékezetü nagyanyánknak a' statusok praesese esküformájára nézve következőket terjesztettek fel: „hogy ha a' felküldött esküformát az annak törvényességére szükséges kir. helybenhagyásra méltónak itéli, egyszersmind utasításáról is azon hivatalnak, mellyről az esküformában említés történik, kegyesen határozni méltóztassék“ a' fenebb érdeklött előbbi példák előadásának sorában pedig nyilván elismértetik az is: hogy a' jus, a' fenálló esküformákban, valamint, a' mi a' törvényen túl vagy azon kívül terjedő cselekvéseket illeti, hozzá adni, vagy azokból kihagyni a' törvényhozashoz tartozik. — Miből már csak magából is világosan kitetszik, hogy azon kérdés is, ha a' fenálló formákban történendő változás a' törvények értelméhez képest tétellett é vagy sem? az ezek magyarázására az 1791: 7dik törvénycikkely által kijellett utról el nem vonathatik. Mi az időközben történtek sorát illeti, nem lehet a' jelen országgyűlésre nézve az ősök által mindig különös szempontul vett közcsendesség 's nyugalom tekintetéből is nem fájlalnunk, hogy az így összegyűlt KK. és RRdeknek kinyilatkoztatásával, mellyek által a' mi személyünkben, törvényes és atyai szándékinkban helyzett bizodalmodokat megújítva jelentették ki, valamint szinté abeli állításával is, hogy a' törvények szentségére, 's a' constitutio ép fentartására ügyelvén, soha és semmi mód által arra biratni nem fognak, hogy a' constitutio megszegésére magok nyujtsák kezeiket; cselekvéseik kevesbé egyeznek meg. Mert noha nem lehet magoknak is által nem látniok, hogy az ősi törvényes alkotmány épségére nézve artal-

masabb tanácsok nem lehetnek, min' a' mellyek az országgyűlési dolgok, mi módon és renden, 's melly gondos figyelemmel folytatása iránt fenálló világos törvényes szabályok lerontásával merő önkényre törekesznek, noha továbbá vétek nélkül nem kértelkedhettek, hogy ha valamiben magokat kegyelmes szándékink ellen terhelteknek érzik, mi az illyes tárgyak fölvetelét, a' törvények által meghatározott helyen 's időben ellenezni nem fogjuk; még is azokat a' legkeserűbb szavakkal nagyitva a' kép terjesztették szerte széllyel, hogy ha ezenszellem a' nép indulatjává válnék, nemcsak az alkotmányi szentség 's egyességnek szent kötelei nem maradnának bátorságban, hanem az egész ország állapotja is a' legnagyobb veszedelembé jutna. Mellyek noha úgy történtek, hogy azokat mint király. 's a' törvények, 's az ezeken épült közboldogság örje, helyben nem hagyhatjuk, mindazáltal azon reménnyel nem hagyunk föl egészen, hogy azoknál, kik a' haza iránti legfontosb kötelességek érzését melleikben mélyen beoltva lenni nem egyszerű állítják, ezen érzéshez képest azok, a' mik eddigelé a' törvények ellenére történtek, jobbaknak követése 's kivitele által még helyre hozhatnának. Kedveltségednek tehát ezeannel kegyesen megahagyjuk, hogy ezen érzeteket velek közölje, 's őket kir. nevünkben hathatósan intse, hogy a' kir. kormányzék 's a' törvényes közigazgatás rendje helyreállítása iránt kijelentett önkívánataikat továbbá ne hátráltassák, hanem a' főbb 's diplomatikai hivatalok választását, mellyet állításuk szerint már elkezdettek, a' statusok elnökét 's az itélő mestereket a' fenálló formák szerint fölesketvén annál serényebben folytassák, minél világosabb, hogy most már tőlök függ, hogy panaszai legnagyobb része ezen választásnak mentőelőbbi megtétele által orvosoltassék, 's az országgyűlést a' törvények által kívánt módon kiegészítvén, az országgyűlési értekezések rendes folyamatba jöjenek, mellyek folytában, bármilly kívánságokat a' törvény értelmében az így országosan összegyűlt KK. és RRdek alázatosan előnkbe adandóknak vélnék, meghallgatni, 's azok iránt kegyelmes válaszinkat kiadni készek vagyunk, a' jelen ismételt kir. kinyilatkoztatásunk által is egyedül annak továbbbi bebizonyítására czélozván, hogy minden szándékunk csupán arra van intézve, hogy valamint magunk a' törvényeket szenteknek lenni akarjuk, úgy azokat mások megtamadása 's törekedési ellen is, sértetlenül fentartsuk. Többnyire 's a' t. Kolt Bécsben oct. 18kán 1834. Ferencz s. k.

Melly kegy. kir. leírás felolvastatván köziratra kéretett. Ugyanezen országos ülésben olvastattak az ő Felsőségéhez küldött országos követéségnek Pozsonyból sept. 29ről 's Bécsből oct. 6ról a' KK. és RRhez tett tudósításaik. E. H.

P e s t : Nov. 9kén üllé a' nagy. tudom. Akademia ez idei nyilvános 's alapittatásától fogva 3dik közünnepét a' ns. megye nagyobb palotájában délelőtti 10 órától délutani 1 $\frac{1}{2}$ g mindkét nemű számos és díszes gyülekezet jelenlétiben. Az ünnepezt m. Teleki József gr. elnök ur nyomos beszéd-

del ny
nemesb
kal tük
fő vona
mélhet
kedőbb
szentel
nemzet
tétel al
ni vidit
pártfog
fünk A
harsány
re nte
terjesz
1834 n
Társas
tárhoz
dr Hor
márom
nos 35
tatott
nincsen
léki ta
ményt
tudom.
nyelvt
külön
tári k
nagy r
delésé
1465be
vántat
zánkij
könyvt
iratéra
lalt, k
Kottar
nak V
koron
ralyné
szelt,
és há
vábbá
kely f
hiteles
küldöt
gyai k
szini l
uj for
rabok
valy k
hoz m
jezé k
ujabb
zetség
rencz
régi p
kel sz
vanny
zést
Istvan
nagy

del nyitá meg, mellyben győző értelmességű 's nemesb virágu és világu tolla hathatós szónok ajakkal tükrözé elő e' tudományos test munkálatinak fő vonalait, eddigi szerény 's jövendőre biztosan remélhető több oldalú s mindegyre derengőbb növekedőbb sikerü hatását művelődésünkre 's más legszentebb érdekeinkre nézve, hiven lefesté továbbá nemzeti tudományosságunk hívei 's bajnokinak az Intézet alakulta előtti szigorogtát 's alapulta után mostani vidító állapotját, atyáskodó Fejdelmünk kegyelme pártfogó f. Nádorunk oltalma 's Alapítóji 's nemzetünk Atyjai buzgón folytatott gyamolítása által. E' harsány éljennel fogadott lelkes beszéd után Döbrentei Gábor titoknok ur czélszerű rajzban előterjeszté a' Társaság történeteit 1833 nov. 23kától 1834 nov. 9keig, mellyből érdekesbek ezek: a' Társaság 39 héti ülést tartott; a' nagy magy. szótárhoz Vas vmegyei tájszó-gyűjteményt beküldött dr Horváth József r. tag; Czuczor Gergely l. t. R. Komáromtaji szavakat 's közmondásokat; Czech János 350nél több győri közmondást, mellyek nyomtatott szótárink 's közmondási gyűjteményinkben nincsenek; Horváth Zsigmond lev. tag Balaton melléki tájszókat; Novák Dániel építési műszó-gyűjteményt; Szabó Imre r. tagra bizatott a' kath. hit-tudom. könyvekből eszközlendő műszó-kivonás 's a' nyelvtudományi osztály nyomtatásban a' társ. tagok külön használatára bemutató gr. Teleki József szótári készítmód-rajza szerint alkotott tervet a' nagy magyar szókönyv szerkesztésére 's belső elrendelésére. Megtevé a' Társaság a' négy evangélista 1465beli magyar fordításának lemasoltatására kívántató lépéseket is, mellyet Fejérváry Miklós hazánkfija külföldi utjában a' müncheni bajor kir. könyvtárban feltalalt, mint szinte azon német kéziratára is, mellyet Czech János r. tag Bécsben talált, hol Albert királyunk özvegyének Erzsébetnek Kottanner Ilona nevű bizodalmasa szent koronánknak Visegrádról titkos elvitelét 's Lászlóherczeg koronáztatását irván le azt is említi, hogy a' kiralyné a' székesfejérvári polgarokkal magyarul beszélt, tanújelül, hogy Albert király udvarában és háza népe közt magyar nyelv divatozott. Továbbá b. Lakos tisz. tag küldeménye a' székelly földről, melly egy 1581 's 1595ki magyar irat hiteles mása; Hammer József külföldi lev. tag beküldött értekezése 's a' t. A' mostani nagy gyűlés tárgyai közül pedig kitünőbbek: 1) a' Társaság játékszini küldöttsége 77 régibb fordítást javított ki 's 5 új fordítást eszközlött; a' jövő évre jó külföldi darabok fordítására 's új eredetiek általnézésire a' tavaly kitett 500 pengő forintból fenlevő 230 forinthez még 200 fr. adatott, 2) Háladó köszönetét fejezé ki a' Társaság gr. Teleki J. előlülőjének azon újabb nagylelkűségért, mellyel a' gr. Teleki nemzetség-ajándékozta-könyvtárt most Kresznerics Ferencz tisz. tag 4000 ft. megvásárolt Incunabulai 's régi pénzgyűjteményével nevelni 's ezentul pénzekkel szaporíthatatása végett 2000 pengő fr. alapítvánnyal gyarapítani kegyes volt; hasonló háláérzést nyilatkoztatott masod elnöke gr. Széchenyi István iránt, ki a' társaság pecséti czimerének nagyban ábrázoló gyönyörű képével az ülésteremet

feldiszesíteni sziveskedett.—A' Társaság játékszini kérdésére beérkezett 18 felelet közül 30 aranyra méltónak ítéltetett Fáy Andrásé 's tiszteletdíj mellett nyomtatásra érdemlőnek Kállay Ferenczé 's Jakab Istváné, 's mind a' héti, mind a' nagy, mind a' közgyűlés megköszönte Fáy András hazafi tettét, mellynélfogva nyert díját a' magyar középponti játékszini-építésre szánta. Továbbá közlöttek hiteles másolatokat a' régiség-gyűjteményre: Luczenbacher az 1182 2 halottas beszédét; Gévay Antal lev. tag az ő testamentomi némelly prófétakét 1383ból; Czech János r. tag Kinizsi Pálné (Magyar Benigna) imádságos könyveét 1513ból; Szlemenics Pál ó és új testamentomi fordításokét 1516 és 19ből; 's Guzmics Izidor r. tag egy predikatiós és imádságos könyvét 1420ból, 's még más 6 régi magyar emlék lemasoltatása határozottatott. A' titoknok után Kállay Ferencz r. tag tartá emlékbeszédét Görög Demeter udv. tan. és rendes tag felett: melegül rajzolván a' dicső elhunytnak ujságszerkesztési, megyeink földabroszoztatása, fenső nevelési; a' világ nemesb szölvőfajainak honosítása 's t. által szerzett magas érdemeit; utána Bugát Pál r. tag olvasá velős tartalmu értekezését a' külső értekekről. Ezt követé Czech János r. tag a' tudományok állapotját nyomosan fejtegetvén Árpádi faji fejdelmeink alatt. Erre Róthkrepf Gábor l. tag 's a' Regelő és Honművész szorgalmas szerkesztője olvasá el Janokovich Miklós tisz. tag ismértetését, a' benei pusztán (Kecske-mét mellett) talalt régiségekről (nem csak kóiratu nyomatokban, hanem természetileg is az asztalon szemlélhető volt, gyanuhitellel a' benei pusztán lovastul 's minden készületestül eltemetett Bene hősnek több helyen megszegdelt 's hártáival hegedzett kaponyája, aranyzott ezüst boglárái, karperece, zablája, Berengárnak több rendű 's mintaju eddig igen ritka ezüst pénzei a' Xdik századból 's t.) Ezek után az 1833ra megjutalmazott munkák felőli ítélete olvastatott fel a' Társaságnak, melly is ohajtása ellenére 's a' 11dik rendszabás korlátozási mellett a' szoros tudományi művekben meddőnek lelvén a' mult 1833 évet, egyedül a' szép literaturai pályán látott koronázatra méltó két első rangu jelenést, 's azokat olly hasonbecsűeknek ismérte el, hogy az egynek kiadatni kelő 200 arany jutalmat ez uttal két koszorúsink közt vélte czélszerűnek egyenlőn felosztani érdemeik hasonbecsű méltatásával. E' megkoszorozott két munka ezime betűrendben imez: Kisfaludy Sándor munkái III. és IV. kötet Pest 1833. 16rét. és Vörösmarty Mihály munkái I. és III. köt. Pest. 1833. 8r. Ezek mellett dicsérettel említeni méltónak vélte Péterfy Károly köv. munkáját: Filozofusok és Filozofia historiaja I. köt. M. Vasárhely 1833. 8. — A' philosophiai osztálybeli 1831ki kérdésre beérkezett két felelet közül ezen jelmondatú: „Est Deus in nobis“ ítéltetett 100 arany jutalomra 's nyomtatásra méltónak, 's ennek szerzője Almási Balogh Pál lev. tag, a' másik pedig ivenkénti 4 arany díjra és szinte sajtóra érdemesnek, szerzője Hetényi János ekeli ref. pap. Egy 3dik „Si ergo conveniat universa Ecclesia“ st. jelmondatu, mint határnap után érkezett, vizsgálat alá nem

jöhett. — A' historiai osztály 1832ki kérdésére csupán egy felelet érkezett, az is későn 's így nem fogadtatható el; 's a' Társaság ezennel ismétli kérdése kitérését, melly így szól: „Milyen befolyásuk volt honi városainknak Nemzetünk kifejtődésére és csinosulására?“. A' jutalom 100 arany, feleleti határidő dec. 31ke 1836. Mind ezeket az 1834re érkezett eredeti vigjátékok iránti jelentés kalauzoló, 's minthogy a' bejött 12 közt egy sem fordult elő remek, vagy igen figyelemre méltó, az ezen dramai évre a' 100 arany ki nem adatása ítéltetett. Másod rendű (accessit) pályamunkául azonban nyomtatásra méltónak ívenkénti 4 arany tiszteletdíjjal „a' falusi lakodalom“ című találtatott, szerzője J a k a b I s t v á n lev. tag, az É v a s z s o n y u n o k á j a címzetű pedig dicsérettel említendőnek. Végzetül az 1834re szóló nyelvtudományi és philosophiai kérdés az inémt említett historiaiával hiudtetett ki. Az egészét záradékul a' gróf elnök rövid szíves halabeszéde koronáza.

A' magy. tud. Társaság kérdései 1834 re:

1) Nyelvtudományi kérdés: Mellyek a' magyar nyelvben a' tiszta gyökök? Szamláltassanak elő, mennyire lehet, eredeti jelentéseikkel. — A' jutalom 100 darab arany. — 2) Philosophiai kérdés: Mi haszna 's befolyása van és lehetne még a' lélektudománynak (Psychológiának) mind a' felsőbb mind az alsóbb néposztályok czélirányos erkölcsi és polgári nevelésére? Mit és mennyit kellene ebből a' nemzeti iskolákban is tanítás tárgyaul felvenni? — A' jutalom 100 darab arany. — Mind a' két osztálybeli feleleteket, pecsétetes levelékre hivatkozandó jelmondataikkal, a' titoknok veszi által. 'S mindenik beküldésének határnapja Martius 19dike 1836. Azon napon tul érkező felelet el nem fogadható. A' 100 darab arany fődíjon kívül, másod sőt harmad karbelinek találandó felelet is kiadhatik, külön meghatározandó tiszteletdíj mellett. Pesten a' 3dik közülésből Nov. 9dikén 1834.

Bars vmegyének Aranyos-Maróthon f. eszt. oct. 22kén nm. gr. Keglevich János főispán ur elnöksége alatt diszesen tartott tisztválasztása következő tisztikart alakított: alispán lett 1. Tajnay János, 2. Rainprecht Ignác; főjegyző: Lipovniczky Vilmos; aljegyző: 1. Botka Péter, főjegyzői ranggal; 2. Kosztolányi Péter; levéltárnok: Valentényi József; számvevő: Simonyi Elek; főügyészek: Szabó János és Botka Tivadar; alügyészek: Juhász Bencze és Simonyi Ferencz; főadószedők: Majthényi Aloiz a' hadi és Pereszlényi Károly a' hazi pénztárnal. Oszlányi járásban főszolgabíró; Majthényi Rudolf; albiró fő ranggal: Simonyi Libor; adószedő: Simonyi Károly; eskütt: Kosztolányi Samu. Garami járásban főbiró: Brogyányi István; albiró: Simonyi Adus; adószedő; Veress Antal; esküttek: Veress István és Kiss Adolf. Lévai járásban főbiró: Sémbery György; albiró fő ranggal: Rainprecht Ferencz; tiszteletbeli főbiró: Liphay Gábor; 2dik albiró: Mátéffy János; adószedő: Szakmáry Aloiz; esküttek: Szelle Gedeon sz. birói ranggal, Bajchy József, Tóth Dániel és Litassy Rudolf. Tapolcsányi járásban főbiró: Lipovniczky József; 1. albiró fő ranggal: Tajnay Lajos; 2. Névery Miksa; adószedő: Oláh János;

esküttek: Rajczy József, Czagány Antal, Bodó Simon és Névery József. Verebélyi járásban főbiró: Adamóczy Ambró Antal; 1. albiró fő ranggal: Mariássy Antal; 2. Gall Ferencz; adószedő: Csiba Ferencz; esküttek: Sütteő Kázmér, Benkovics János, Sütteő Ferencz és Csaplovics Károly. Fő utbiztos: Liska Péter. Várnagy sz. birói ranggal: Névery Elek. Melly terhes foglalatosság, minthogy a' megyebeli számosan összesereglett nemesség ezen szép szabadságának fölkiáltással járuló élvezete közben is, a' mérséklet és illedelem határi közt tartózkodott, két óra folytaig diszesen elvégeztetett.

Triesti tudósítás szerint „Maria Dorotya“ gőzhajó nov. 1sőjén indult ki onnan tengerre utasok és árukkal a' joniai szigetek felé Smyrna és Konstantinápolynak. E' gőzhajó teletszakon e' tájakon járand, mig jövő tavasszal rendelt pályájába lépend.

A' nm. m. kir. udv. Kamara az alsó magyarországi főkamara-grófsági hivatalnál megürült utolsó irnoktisztásra első irnoki accessista Balás Zsigmondot; Selmezcze ércsáfári irnokká eddig Windschachton műszerbolti segéd Nickel Libórt nevezé ki; Likavai k. kam. kasznár Hauptmann Venczelt ugyan illy tiszttségben tulajdon kérelmére Miskolczra tette által, helyébe likavai kasznárrá Kádár István aranyosi ispánt alkalmazván.

(kir. kam. tud.)

SPANYOLORSZÁG.

A' procurador-kamara e' napokban csupa új-kérelmekkel foglalatokodék. 13kán névszerint elfogadott egyet, hogy külföldiek az országban semmi katonai v. polgári hivatalra ne bocsáttassanak, 14kén Acevedo ur indítványára a' külső adóssági 's új kölcsöni kamarai vitatások egész terjedelmükben kinyomatni határozattak. 15kén a' kamara Arguelles urat, a' követválasztási vizsgáló biztosság javaslatára, mint Asturia részéről küldött követet, fogadá el. Itt azon különös körülmény fordult elő, hogy Arguelles ur a' követté választásnál megkivántató esztendei jövedelem fejében többet nem mutathatott elő, mint mennyit részére a' választók önkénti adakozás és aláírás által gyűjtöttek. Arguelles ur 16kán már helyet foglalt a' kamarában, 's a' rendre került új indítvány mellett, hogy a' const. kormány alatt 1820 martz. 7kétül 1823 sept. 30kaig történt országos hivatalokbeli kinevezések törvényeseknek ismértessenek, — ám-bár öregsége miatt gyöngült szóval, de még mind azon ész-erővel 's hazafi tüzzel harczola, millyenrül valaha a' cortes idejében elhírvült. Az indítvány el is fogadtatott. — Oct. 18kán a' procerkamarában la Rosa ur törvényjavaslatot terjesztett elő a' majoratusi jószágok vásárlói kármentesítésökre. Utána egyik titoknok a' küladóssági törvényjavaslatot olvasá föl, úgy mint azt a' követház átküldé. Ezen olvasás alatt minden jelen voltak boszuságára

belép Burgos, 's egy magányos padon, mellyen senki más nem ült, helyet fog. Baráti 's minden értelmes ember javaslák neki: ne jelepne meg olly vita alatt, mellyben az 1823 és 30 közti időben Párisban különféle csalásokkal fölszedett adósságok ügye forgand fel, mert bizonyosan személy-sértések és piszkok tárgya lesz. Ugy is lön. Mert alig lépett a' terembe, nagy zugás és morgással fogadtatott. Fölolvasás után pedig gen. Alava kemény szavakban indítványt tön, hogy Burgos ur, valamig a' rajta fekvő vádak 's okolásokbul nem tisztítkozik ki, a' kamara gyüleiseibül tiltassék el. Burgos szólani kívánt. Amarillas, kinek arcán a' habozás és zavar, mellyet Burgos megjelenté okozott, igen is szembeötlő vala, többekkel együtt az indítvány mellett nyilatkozott, melly is azonnal szavazásra került 's elfogadtaték. Burgos a' szószékbe lép; — az elnök figyelmezteti a' kamara határozására; a' nép zajog és pisseget; Burgos tehát kénytelen lön a' szószékrül lelépni 's a' kamarából kitakarodni. — Ezután következett az adósság fölötti vita, mellynek sikere már tudva van. — E' kérdés kifejlésére, mint hiteles közleményekbul kitészik, a' franczia udvar mingyárt elejétül kezdve hatalmas befolyással volt. Lajos-Filep julius elején, mdön Neuillyben tartózkodott, olvasván Oviedo urnak a' spanyol finaceziárul irt 's Párisban kijött értekezését, igen megütközött azon ország illy ingadozó helyzetén 's főkép a' kincstár kiürültén. Párisba visszajöttekor nyomban tudakozódott e' körülmény felől, 's előbb ugyan Frias hghöz a' spanyol követhöz fordult, de látván hogy ez nem sokat ért országa finaceziájához, egyik segédét, egyszersmind kamarai tagot, ki Spanyolországrul sokat összeirt már (hihetőleg de Laborde grótot) szolítá föl a' dologban kifejtőbb vilagoztatásért. Ennek következtében Lajos-F. meggyőződött, hogy Oviedo állításai alaposak, és Spanyolországban, legalább a' részleges „statusbukás,” az adósság fölvételénél történt csalások miatt is, kerülhetetlen. Kurirt küldé tehát Rayneval urhoz új utasítással, és saját kéziratú levéllel a' spanyol királynéhez, mellyben az összes adósságnak felére szállittatását ajánlotta, valamint a' hitelezés és tartozásbelire fölosztást is. Innen következett Toreno urnak a' kamarához terjesztett finacezjavaslata.

A' cortes által jóváhagyott 400 millio új kölcsön iránt oct. 21kén királyi decretumot közölt a' madriti ujság, mellynél fogvást a' vállalkozásbeli ajánlatok tételére nov. 20kán tüzetik határidőül. E' nap a' begyülemdő ajánlatokat egy, a' decretum 2dik pontjában már előre kinevezett biztosság vizsgálndja meg, utána a' kormánytanács és ugy a' ministerium. Másik decretumnál fogva, a' polgári őrség szolgálatai lábra tétetik, 's e' szerint a'

hol még e' katonaság szerkeztetve nem volna, ez minélelőbb végrehajtatni parancsoltatik. A' Revista Espanola szerencsét kíván a' ministereknek e' rendszabályhoz, melly valaha már őszhangzásban van a' nemzet kívánságával. — Toreno oct. 19kén a' kir. kincstár igazgatásához rendelt bocsátott: mellyben ő fölsége végzeténél fogva, a' luccai hg. infansnak és beirai bgnének a' kir. kincstárbul fizettetni szokott appanageok, minthogy II. Izabella királyné kormányát elismérni nem akarják, ezutánra megszüntetik. — Egy madriti levélnél fogva Guena ur a' belső ministerséggel megkínáltatott, de el nem fogadta; gen. Alava (ki Burgos ellen kikelt) aligha kül minister nem lesz, vagy londoni követ; Miraflores szinte valamelly ministeriumra alkalmaztatik. — Mina 27kén Bayonneban volt 's egészsége már helyreállottnak látszik. A' hadminister ÓCastiliából a' főkapitánytól tudósítást vett, hogy Barnabé és Toresano guerillafők Mata-Combanál megverettek.

A N G L I A.

A' Morning-Post tory-lap igen kikel O'Connell izgatása ellen Irlandban, állítván, hogy ha a' népigás tovább is így halad, végre minden vallás és polgári rend tönkre jutand. Honnan az irlandi kaiholicus püspökök Murray érsek elnöksége alatt olly végzést határoztak, mellynél fogva fölszólítanak minden kaiholicus lelkészt, hogy O'Connell semmi nemü eszközeül ne használtassák magokat; az egyházakat politikai gyűlésekre át ne engedjék, politikai gyűlésekben se elnökséget, se utoknokságot ne viseljenek, se végre olly alkalmakkor bármí végzéseket ne javasoljanak, se ne támogassanak; hanem átaljában szent hivatásuk bélyegét megtartva egyedül Krisztus szolgálatjában járjanak híven. — A' Glasgow-Chronicle az új parlament-házépítésről elmélkedvén többek közt azon reményét fejezi ki, hogy az mind a' követtagokra, mind a' közönségre nézve kényelmesebb leend. „Egyik leggonoszabb rajátsága, úgy mond, az volt, hogy, mivel néhány tagnak szokása volt kaparás, ordítás és ugatás által letántoritani v. lekiáltani a' nekik nem tetsző szónokot, e' rendetlen törvényhozókat a' székek rende még inkább elrejté. Remélhetni már most, hogy az új ház úgy fog építettetni, minél fogva illy zajgás okozóit fölfedezni könnyen lehessen. Továbbá szükségesnek vél olly rendelt is tenni, hogy a' szavazások ellenőrség alatt legyenek. E' szükségekre ügyelés ugyan a' történeti emlékezések veszteségét ki nem pótolják, de legalább az épület a' statusügyek igazgatására sokkal alkalmasabb leend, mint a' régi volt.

Mistress Wright, ki a' felsőház gondviselője vala, a' titkos tanács előtt kihallgatván,

azt vallá, hogy oct. 16kán (a' parlamentházak meggyuladása napján) már egész napon szokatlan forróságot érzett az épületben, 's midőn tudtára esett, hogy a' rováásokat égetik, elküldött valakit azon emberhez, ki azzal foglalkozék, hogy szemesen bánják a' dologgal, mire amaz azt válaszolá: tudná mi dolga, és semmi veszélytől nem lehetne tartani. 5 órákor még egy ur a' felsőházból tette őt figyelmessé a' nagy hőségre, de ő szobájába ment, 's csak 6 óra után riasztotta fel a' lárma, hogy a' felsőház lángban áll; azon személyek, kikre a' felsőház fölvi gyázata vala bízva, e' munkájokat csak későn estve szokták volt tenni, miután az ott dolgozó személyek már haza készülnek, 's azon időben, midőn a' tűz kiütött, épen a' thé mellett ültek, mit 6 óra körül szoktak inni, 's 7 órákor ismét munkájok után látni. E' vallomásra a' titkostonács elhatározta, hogy az illetett személyeket bővebben ki fogja hallgatni. — A' Globe megczáfolja Cooper ur azon állítását, mellyél fogva ez Dudleyben (nem Birminghamban) 16kán estve 3—4 órával a' gyuladás után hallotta volna, hogy a' két parlamentház meggyuladt. Tanúk hallgattatának ki, kik azon estvét Cooper urral töltötték, míg lefeküdt, és semmi olyast nem hallottak, hanem másnap reggel jött annak hirt meg, 's akkor hallhatta. Azonban Cooper urat is meg fogják vallatni. — Az angol kormány belső politikája, ugy látszik, mint ha fordulásán állana. Az Edingburg-Review lap két politikai értekezést tesz közzé. Brougham lordot mondják mind a' kettő szerzőjének. A' 2dik különösen „az utolsó parlamentülés“ czim alatt nem csak saját nézeteit adja teljesen, mint ő azokat Skótziaiban imént kimondotta, hanem azonszókat is ismétezi, mellyekkel kifejezte. A' cikkely Durham l. ellen van irányozva, ki a' ministereket következetlenségről vádolja a' végett, hogy a' megkivánt újítások 's javításokkal késnek, 's azokat szükítgetik és szorongatják. A' miatt támadja meg t. i. Durham lordot, hogy a' ministertanácsban ő is megegyezett a' reformbill olly másításiban, mellyek a' rendszabályt szükítik, csak hogy a' loryk helybenhagyását megnyerhesse. Durham l. az Edingburgh-Review szerkesztésébe nyilvános levelet küldött, mellyben ezen előadást igaztalannak állítja. Az említett cikkely még marczonán lehordja a' Timestis, mit ama' lap meg akart ugyan boszulni, de nyilvános erőtetéssel, 's az előbbi kiméletlen megtámadásoktól, mellyekkel a' lordkancelár eddig zaklatá, igen igen elütve. — Mig azonban Brougham lord, hacsak ugyan ő a' fenérintett cikkelyek szerzője, illy hatalmas ellenkezőkkel összezsattan, egy uttal új szövetségesek után néz.

Igy dieséri Wellington hget, 's előre láttatja azon időpontot, mellyben ezen statusférfi és Sir Robert Peel a' mérséklettebb újítókkal fognak a' kormányra meghivatni, hogy a' nemzet az anarchistáktól megmentessék. — A' másik cikkely azon kérdést vitatja: nem volna é tanácsosabb, hogy a' király csak életfogytig tartó paireket nevezne, 's az ismert töredéket a' felsőházban ez által erejétől megfosztaná. A' cikkely az életfogytig tartó ki nevezés mellett van, a' király a' legjobb főkelrakhatná meg a' felsőházat és azt az alsóházhoz közelebb hozná; mivel ezentul az alsóházzal lesz a' kormány kénytelen tartani. A' parlament jövő üléseire nézve azon új jogi nehézség is jött közbe, hogy a' törvénytudósak véleménye szerint a' parlamentet össze nem híhatni máshol, mint a' Westminsterhallban. Mi miatt azt hiszik, hogy a' parlament az elégett épületek egyik épen maradt részébe fog összehivatni, 's azután majd véleményét továbbra kimondani, hol folytassa üléseit azontul. — Az angol partokról szomorító hírek érkeznek az utóbbi ott dühöngött szélvészektől, hol számos hajótörés 's egyéb szerencsétlenség történt. —

TÖRÖKORSZÁG.

A' Times Konstantinápolyból sept. 23ról illy tartalmú levelet közöl: „Mióta Butenieff ur (oroszkövet) visszajött, rendkívüli munkásság uralkodik az orosz követség tisztségeiben. Az előbbinek intéző jelenléte újra föléleszté a' dragomanok, ügyvivők 's kémek serege élénkségét, kik Russzia bérében vannak, 's a' mirigy-ragály (Ansteckung) veszélyét daczoló bátorsággal futosnak az utcákon. Itt lopva suhannak egyik hatalmas hívők házába, ki tág befolyással bír a' törökség közt; ott titkos beszédbe merülnek egyik vagy másik diván-taggal. Csolnakokra csolnakok 's gőzhajók küldetnek szét; szóval e' főváros lakosai óránként látják szemekkel azon jelenségeket, mellyek Russziára nézve valami fontos eseményre példáznak. E' sejdítések 's gyanítások hitelt nyernek az által, hogy Russzia tömérdek élelemszert vásároltat ügyvivőji által, kiket Rumelia minden szembetűnőbb helységeiben tart. Számos hajóteher (élelem) küldetik Eupatoria, Kaffa, Taganrog és Odesszából Silistriába 's egyéb dunai várakba. — Félelemből, hogy a' három évnyi ellátás, mellyet oláh és moldvaországi magtáiraiban halomban tartani folyvást köteles, — a' nép eltartására tán majd nem leszen elegendő, azon emberbaráti rendszabályra bír a' orosz főconsult, hogy e' tartományokból a' gabona kivitelét megtiltsa. Ujsereg küldeték Besszarabiába és Krimbe, az egész orosz sereg a' fekete tengeren vitorla-készen (v. indulóban) áll 's új védművek ke-

letkezne
másik le
jelentí,
számos s
emberrel
szágtuldo
Abanána
czélja,
je 's ótal
gásokra
dositá is
vissza ne
áll. Mir
letével h
rül vonj
nyilván
zódést
mint mor
közölte
ról udva
lem a' j
minden s
háboru
toman 1
dal tart
Ezen elv
's erre
E' czél f
tározta
mányok
alatt egy
ségkép
egyenetl
kép Nap
aegyptu
geket a
sításokn
tus korm
azonban
hogy az
le Jaffá
ontást o
egykedv
kat para
rián álta
vetkező
zavargá
néhány
A' drúz
líthatatl
minden
kénytele
elnyomn
's kegy

letkeznek a' sebastopoli rév bejárásában. — Egy másik levél Konstantinápolyból october 10-rol azt jelenti, hogy a' fölfegyverzés folyvást tart, és számos sereg huzódik Azsiába. Reschid basa 60,000 emberrel tanyáz Koniah vidékein. Nem rég egy százguldo csapatját fogta el Ibrahim basának, melly Abanánál a' határon tullépett. Mint állítják az czélja, hogy Syriát Ibrahim nyomásai ellen védje 's ótalmazza. Mi természetesen a' syriai zavargásokra nem csekély befolyással van. Ibrahim tudósítá is atyját, hogy mig a' porta e' seregeket vissza nem vonja, addig Syria nyugalmaért jót nem áll. Mire Ali fölszólítá a' portát, hogy hadkészületével hagyjon föl, 's a' seregeket Koniah vidékéről vonja vissza, különben magát függetlennek nyilvánítandja, 's a' portával a' tavaly kötött szerződést fölbomlottnak tekintendi. E' nyilatkozást mint mondják valamennyi nála tartózkodó consullal közölte, 's arra kérte őket, hogy tudósítsák arról udvaraikat. Feszengő tehát már most a' figyelm a' jövő esetekre, 's különösen Syriára tekint minden szem, mert bizonyosan ott fog az európai háboru kiütni. — E' történetekre a' Moniteur Ottoman 10-kén így szól: „Az ország feje teljes gondal tartozik alattvalóji nyugalmanak 's jóllétének. Ezen elvet hirdeté a' szultán ő fönsege szüntelen, 's erre emlékezteté a' tartományi kormányzókat is. E' czél függe szemei előtt akkor is, midőn arra határozta magát, hogy Aegyptushoz még más tartományokat is kapesoljon, 's azokat Ali fő parancsi alatt egyesítse. Ő magassága e' rendszabálytól szükségkép várta országai nyugalma. Még is komoly egyenetlenségek támadtak Syriában 's víjognak főkép Naplus és Jeruzalem vidékin, a' lakosok és az aegyptusi hatóságok között. Ezen egyenetlenségeket az adók tulsága okozá, ha magányos tudósításoknak hihetni, mert hivatalos jelentést Aegyptus kormányzója azokról még nem küldött. Mivel azonban ezen történetek olly komolyakká lettek, hogy az aegyptusi kormányzónak személyesen kelte Jaffában megjelenni, a' szultán a' muselman vérontást országai belsejében tovább nem nézhetvén egykedvüleg, a' körülményekhez illő rendszabásokat parancsolt. — Egy angol hajó, Tripolisból Syrián által Palermóba érkezett kalmárlevelekben következő hirt hozott: „A syriai nyugtalanságok és zavargásoknak még sincs végök. M. Ali tekintetét néhány erős várost kivéve, ismét nem ismerik el. A' drúzok a' Libanonon fegyverben állanak. Hasonlíthatatlan lovasságuk folyam gyanánt lépé el Syria minden részét, 's Ibrahim basa talán alkunni lesz kénytelen. E' támadásnak, mellyet igen nehéz lesz elnyomni, sok oka van. Ibrahim basa kicsapongási 's kegyetlenségivel a' népet egészen kifárasztá.

Másik oka a' porta szövetségében rejtezik Rusziával, mivel Syria azt reményli, hogy e' két tengeri hatalomtól segedelmet nyerend. Valamennyi, konstantinápolyi 's alexandriai hír is hitelesíti ezt azon toldalékkal, hogy Emir Beschir a' drúz fejdelem is elpártolt Ibrahimtól, mire őt népe kényszeríté, melly egészen M. Ali ellen nyilatkozott.

B R A Z I L I A.

Következő azon rendelés fő tartalma, melly a' tartományi törvényhozásról értekeznek: „A' következő kamarája mint az ország alkotmánya javítására illőleg fölhatalmazva az 1832ik év oct. 12iki törvénynél fogva ama' nevezett alkotmányon következő másításokat határoz, 's ünnepélyesen hirdet ki: 1) Az alkotmány 71ik czikkelye által biztosított jogot a' kerületek — megyék — kamaráji és gyűlései fogják gyakorlani, mellyek a' köztanács helyébe lépve, minden tartományban, tartományi gyűlés nevezet alatt hozatnak be. 2) Minden tartományi gyűlés álland 36 tagból Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro, Minas és st. Paulo; 28ből Para, Maranhao, Ceara, Paraida, Alagoas és Rio Grande de Sul; 20ből végre a' többi tartományokban. E' számokat általános törvény megmásíthatja. 3) Az általános törvényhozó hatalom egy 2dik törvényhozó kamarát is állíthat föl valamely tartományban, annak gyűlése kértére, 's e' 2dik kamara hosszabb tartásu lehet az elsőnél. 4) E' gyűlésekre úgy történik a' választás, mint az általános törvényhozó gyűlésekre, 's ugyanazon választók által. Minden tartományi törvényhozás csak két évre terjed; az előbbi tagokat ujlag megválaszthatni. 5) Minden éven egy ülés tartatik, melly két hónapig tart, de meghosszabbíthatatik, ha a' tartomány elnöke jónak látja. 6) E' gyűlések törvényhozólag végezhetnek: a) A' tartomány polgári, törvényszéki 's egyházi fölosztása és székhelye másítása iránt. b) A' nyilvános oktatás iránt, alkalmas intézeteket tevén annak előmozdítására, kivéven az orvosi és törvény-leczkéket az Akademiákon, 's egyéb tanítóintézeteken, mellyeket általános törvények netán emelni fognának. c) Az elsajátítási formák iránt a' tartományokban. d) A' helyhatósági (municipalis) v. helybeli és tartományi kiadások, ugy szinte az azokhoz tartozó adók iránt, mennyire azok a' közös adózást nem esorbítanak. e) Az egyenes adók fölosztása iránt a' tartomány hatóságai által, ugyszinte a' tartományi bevétel 's kiadás költségei számvétele iránt. A' tartományi kiadások a' tartományok elnöke költségterve szerint, a' helyhatóságiak (municipalis) az illető várostanácsé szerint fognak kitűzteni. f) A' tartományi és helységi hivatalok föllállítása, v.

eltörlése, 's dijaik meghatározása iránt. Tartományi és helységi hivatalok mindazok, mellyek valamely tartományban, vagy községben divatoznak, 's nem az általános jövedelmek hadi vagy tengerügy igazgatására tartoznak, ugy szinte kivételnek a' tartomány elnöke, tisztsége, a' püspök, az al- és fő törvényszékek tagjai, 's végre azok, kik az orvosi és törvény-karban leczkéket tartanak. g) Nyilvános építések, utak, 's a' tartomány behajózása iránt, ha az nem az általános statusigazgatáshoz tartozik. h) Fog- dolog- és fék- v. javítóházak építése iránt. i) Nyilvános segedelmzési épületek, klastromok, 's mindennemű politikai vagy vallási egyesületek iránt. k) Azon esetek és formák meghatározása iránt, mellyekben a' tartományok elnöke a' tartományi tisztviselőket kinevezhesse, fölfüggeszthesse, vagy letehesse. k) Az általános gyűléssel 's kormányval közösen a' tartományi közjegyzékek kidolgozása (Statistika) 's a' benszülöttek erkölcsi kiműveltetése, vagy gyarmatok föllállítása iránt. l) Midőn az elnököt be kellene vádlani, vagy el kellene ítélni, annak elhatározása iránt, folyamatba hozassék e a' dolog, 's fölfüggesztessék e hivatalától azon esetekben, mellyekben a' törvény azt rendeli. m) Azon előljárósági személyek fölfüggesztése vagy letétele iránt, mellyek felelősségre idéztettek, miután kihallgatva, 's védelmükre elég idő vala engedve. n) A' törvények 's az alkotmány megőrzésére 's megtartására ügyelni a' tartományban, 's az általános gyűlésnek, ugy szinte a' kormánynak előterjesztvényeket tenni más tartományok törvényei ellen, mellyek netán jogaikat sértenék. 13) A' 10ik és 11ik cikkelyekben érintett végzéseket a' tartományi elnökhöz kell jóváhagyás végett fölküldeni. Kivételnek azon törvények 's végzések, mellyek a' 10ik cikkely 4. 5. 6ik szakaszaiban a' helységi bevételre 's kiadásra tartoznak, ugy szinte mi a' 7ik szakaszban a' helységi hivatalokat illeti, végre a' 11ik cikkely 1. 6. 7. 9ik szakaszaiban említett végzések, mellyeket a' gyűlések az elnök jóváhagyásától függetlenül hoznak. 15) Ha az elnök a' jóváhagyást megtagadni szükségesnek vélné, a' javaslat újra vita alá jő, 's ha a' gyűlés tagjaiszózatának kétharmada, ugy mint van, elfogadja, vagy az elnök által felhozott okok értelmében megmásítja azt, a' javaslat-ujlag a' tartomány el-

nökéhez küldetik, ki tartozik azt jóvá hagyni. 16) Ha azonban az elnök azon oknál fogva tagadná meg a' helybenhagyást; mert a' végzés netalán valamely más tartomány jogát, vagy valamely idegen nemzettel kötött szerződést sértené, 's a' tartományi gyűlés szózatai da még is mellette volna, akkor a' javaslatot a' tartomány elnöke által felhozott okokkal együtt az általános kormányhoz és gyűléshez kell beküldeni, hogy ez határozza végképen azt el. 21) A' tartományi gyűlések tagjai véleményikért, mellyeket hivataljok üzésében kimondanak, üldözés alá nem eshetnek. 26) — Ha a' császárnak nincsen olly vérsége, v. atyafija, kiben az alkotmány 122ik cikkelye által megkívánt sajátságok megvolnának, kis korúsága alatt az országot négy évenként választandó kormányzó igazgassa, 's a' választás minden négy évben újítassék meg. 27) E' választást az illető törvényhozások választóji teendik meg, kik titkos szavavattal két brazíliai polgárt választandanak, kik közül az egyiknek nem szabad azon tartománybeli szülöttnek lennie, mellyhez a' választók tartoznak, de honosított polgár sem lehet. Miután a' szavazatok helyeseknek találtattak, három hason-tartalmu irománykészítetik el, mellyek közül a' választók által aláírva 's bepecsételve, egyik azon várostanácsához, mellyhez a' választó gyűlés tartozik, másik az általános kormányhoz, 3dik az elnök által egyenesen a' senatus elnökéhez küldetik. 28) A' senatus elnöke, miután valamennyi választó gyűlés irományai beküldettek, azokat mind a' két kamara köz gyűlésében fölbontja 's a' szózatokat megszámlolja, 's kinek több szózata van, az legyen a' kormányzó. Ha többen hason számu szózatot nyernének, sors választja el. 29) Az általános kormány e' választásra az ország minden tartományiban ugyanazon napot fogja rendelni. — 30) Mig a' kormányzó helyét elfoglalja, vagy ennek híjában, és gátoltatásában az ország statusministere, ennek híjában vagy gátoltatásában pedig az igazság minister viendi a' kormányt. 31) A' mostani kormányság addig fog igazgatni mig a' 26ik cikkelyben nevezett kormányzó megválasztatik, 's helyét elfoglalandja. 32) Az alkotmány 7ik fejezete IIIik czimében említett status-tanács eltörletik. — A' követ-kamara palotájában aug. 4kén 1834.

A' gabona pesti piaczi ára novemb. 11kén 1834:

pos. m. val. gar.	legjobb	közép	csékély	pos. m. val. gar.	legjobb	közép	csékély
Tisztabuza	146 $\frac{1}{2}$	140	126 $\frac{1}{2}$	Zab	80	76 $\frac{1}{2}$	—
Kétszeres	116 $\frac{1}{2}$	—	—	Köles	106 $\frac{1}{2}$	100	—
Rozs	110	106 $\frac{1}{2}$	—	Köleskása	240	226 $\frac{1}{2}$	213 $\frac{1}{2}$
Arpa	100	96 $\frac{1}{2}$	—	Kukoricza	100	96 $\frac{1}{2}$	93 $\frac{1}{2}$

P é n z k e l e t :

Bécs november 8diki, kőszár pengő pénzben				
Status 5 pC. kötel.	99 $\frac{1}{2}$	1834 $\frac{1}{2}$	statusköles.	555 $\frac{1}{2}$
„ 4 pC.	92 $\frac{1}{2}$	—	Kam. 2 $\frac{1}{2}$ pC. kötel.	—
„ 1820 $\frac{1}{2}$ köles.	206 $\frac{1}{2}$	—	Bankrészevény	1284 $\frac{1}{2}$
„ 1821 $\frac{1}{2}$ „	138 $\frac{1}{2}$	—	Cs. arany pCt. agio	—

Szerkeszteti Helmezy. Nyomatja Landerer